

Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Margriet van de Kamp | 14 maart 2023

post@gelderland.nl

**'Zienswijze Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES',
Zaaknummer 2022-005244**

Inleiding

Op pagina 5 beschrijft u de verschillende afkortingen rondom MER, geeft u een toelichting rondom de RES en geeft u aan dat onderzoek naar warmte globaler en op een hoger abstractieniveau wordt uitgevoerd dan onderzoek naar zon- en windenergie. Ik begrijp dat het in de wereld van de overheid en aanpalende adviesbureaus die zich dergelijke expertise hebben eigengemaakt, van belang is om een helder begrippenkader te hebben en te weten op welk abstractieniveau er wordt gewerkt.

Ik veronderstel dat u met het beschrijven en delen van deze informatie, u de lezer adequaat probeert te informeren. U gaat hiermee echter voorbij aan het feitelijke verschil tussen uw inhoudelijke kennis van, en ervaring met, de invulling van deze 'begrippen' (documenten, onderzoeken, rapporten e.d.) en u zodoende begrijpt wat er al dan niet zou behoren te vallen onder deze 'begrippen', en de betrokken lezer die dergelijke kennis en ervaring ontbeert of hoogstens op amateurniveau begrijpt en beheerst.

Het risico van dit feitelijke verschil is dat u zienswijzen afdoet als onvolledig, gebrekkig of niet ter zake doende omdat het niet aansluit op uw deskundigheidsniveau. Een dergelijk risico acht ik aannemelijk en het gevolg ervan (zeer) ernstig omdat u hiermee de weg opent om het traject te lopen dat u, al dan niet bewust, al van plan bent te gaan lopen.

U zult waarschijnlijk direct verwerpen vooringenomen te zijn, daar waar de kans erop zeker aanwezig is. Dit maakt dat betrokken lezers en degenen die een zienswijze indienen, zoals ik, zich in een positie bevinden waar het in het duister tasten is en 'aan de goden' overgeleverd te zijn.

Dit brengt een – ongevraagd - advies met zich mee aan u en uw collega's: als u meer vertrouwen wenst in de overheid, helpt het om het speelveld en de spelregels rondom dit type trajecten zodanig in te richten dat het eerlijk(er) is voor niet-deskundigen op de specifieke terreinen.

Inhoudelijke zienswijze

Pagina 6

U schrijft: 'Het plan-MER biedt hierbij de objectieve ondersteuning door de milieueffecten van windenergie in beeld te brengen. Hetzelfde gebeurt voor zonne-energie ... voorziet het plan-MER in de objectieve ondersteuning ...'

Hier treft u mijn punt dat ik in de inleiding heb proberen te maken. U schrijft dat u *objectieve* ondersteuning biedt. Dat is voor een betrokken lezer zonder expert-status niet te achterhalen. U vraagt mij ongetwijfeld hierop te vertrouwen, maar dat doe ik niet. We leren van overheidsprocedures in de media - met verontrustende regelmaat - dat 'objectiviteit' ingekleurd

- Hans Achterhuis, filosoof en schrijver van het boek 'Met alle Geweld' in een artikel van NRC op 9 maart 2023: "Het min of meer intentioneel toebrengen of dreigen toe te brengen van schade aan mensen of objecten".

wordt afhankelijk van wiens belang er al dan niet mee wordt gediend. U hanteert de term 'objectief' alsof het een feit is, ik twijfel hier zeer aan.

Doel plan-MER: 'Het plan-MER moet de milieu-informatie bieden die nodig is om herijkte RES 1.0 te kunnen borgen in beleid waarbij het instrument dat daarvoor gebruikt wordt nog gekozen moet worden'.

Kunt u mij aangeven wat hier staat?

Bij het beschrijven van het doel maakt u het met één penseelstreek gemakkelijk voor gemeenten en regio's. Zij hoeven geen plan-MER meer op te stellen, omdat het plan-MER voorziet in m.e.r.-plicht die geldt voor de RES'en. Dit klinkt heel aantrekkelijk voor gemeenten en regio's, maar kent een groot risico. Fouten, onvolkomenheden en andere zaken die onverhoeds in het plan-MER worden goedgekeurd, kunnen niet meer worden voorkomen in een op te stellen plan-MER voor gemeenten en regio's. Ook hier komt mijn punt, en mijn zorg, uit de inleiding weer boven: het risico dat u, bewust of onbewust, met (enige) vooringenomenheid en gekleurdheid uw eigen gewenste traject kunt volgen, is aannemelijk en neemt toe door wat u schrijft over het overbodig maken van een plan-MER voor gemeenten en regio's.

1.1 Context en achtergrond

Er is een aanvraag ontvangen van een ontwikkelaar voor een windpark in een gebied dat niet is opgenomen in de RES 1.0. Volgens provinciaal beleid zou dit kunnen, ruimtelijke en wettelijk zijn er geen bezwaren, maar er is weerstand in de regio: "De provincie wil haar windbeleid actualiseren en daarmee zoveel mogelijk voorkomen dat dergelijke situaties vaker voorkomen."

Ten eerste twijfel ik of er ruimtelijke en/of wettelijk geen bezwaren zijn. U schrijft dit voor de vuist weg en zult wederom mij vragen u hierop te vertrouwen, maar dat doe ik niet.

Ten tweede: met uw zin "De provincie wil haar windbeleid actualiseren en daarmee zoveel mogelijk voorkomen dat dergelijke situaties vaker voorkomen" wekt u suggesties. De eerste is dat RES 1.0 onvoldoende naar de zin van de provincie tot stand is gekomen. Bedoelt u met de term 'actualiseren' dat de provincie haar zin door wil drijven en de RES 1.0 daarbij in de weg zit? Vervolgens noemt u de weerstand in de regio. Verwijst u naar deze weerstand als u schrijft dat u 'dergelijke situaties vaker voorkomen'?

Het is mijn indruk dat u schrijft dat de weerstand lastig is en dat u graag een paar aanpassingen wilt doen in de zoekgebieden zodat u formeel document heeft om de weerstand de kop mee in te drukken. Naast het feit dat een dergelijke suggestieve beschrijving een indruk geeft waar het u om te doen is, gaat u voorbij aan de redenen van de weerstand.

Weerstand is er niet om u het moeilijk of lastig te maken. Weerstand is er omdat er willens en wetens geprobeerd wordt om windturbines die schade berokkenen aan natuur (mens, dier, plant) erdoor te drukken in gebieden waar mensen kort op de turbines wonen. Dit sluit naadloos aan op de definitie van geweld van Hans Achterhuis*. Bedoelt u dat de provincie met geweld *haar* (het doel van de energietransitie is opwekken van duurzame energie, en niet windturbines koste wat kost plaatsen in gebied waar mensen wonen) *doel* wil bereiken? Dat is voor mij echt onacceptabel. De overheid heeft tot doel duurzame energie op te wekken, daar sta ik volledig achter. Conform de wet

- Hans Achterhuis, filosoof en schrijver van het boek 'Met alle Geweld' in een artikel van NRC op 9 maart 2023: "Het min of meer intentioneel toebrengen of dreigen toe te brengen van schade aan mensen of objecten".

heeft ze de plicht te voorkomen dat burgers schade wordt aangedaan. Er zijn inmiddels mogelijkheden genoeg om de doelstellingen op het vlak van duurzame energie te halen. Daar is het forceren van windenergie in buurt van burgers niet meer voor nodig.

1.2 Waarom een onderzoek naar de effecten?

Met de tekst die u hier beschrijft, stuur u de lezer het bos in. Het zou de overheid sieren hier een tekst te schrijven die ook begrijpelijk is voor niet ingewijden in 'procedureland'.

H2 Participatie

2.1 Bestuurlijke en ambtelijke participatie

Uitgangspunten:

Parallel en adaptief: u schrijft hier dat de planning krap is. In deze tekst wekt u de suggestie dat de planning boven zorgvuldigheid gaat. 'Er is nauwelijks ruimte voor vertraging in het inhoudelijke proces'. Ik wil erop wijzen dat dit grote risico's m.b.t. de zorgvuldigheid met zich meebrengt. De wens is de vader van de gedachte en met een krappe planning, waar processen dan maar parallel aan elkaar moeten plaatsvinden, is de wens misschien niet alleen de vader van de gedachte, maar ook van de uitvoering. De wens is hier het – bewust of onbewust – mogelijk maken van wat vooraf bedacht is in plaats van de doelen daadwerkelijk objectief onderzocht worden.

In een voorbeeld: Er wordt een dringend verzoek op gedaan om in uw tuin 100 kilo aardappelen te telen en 200 kilo prei. U zegt dat u een onderzoek gaat doen om objectief vast te stellen waar en hoe dat in uw tuin mogelijk is. In de praktijk is uw aandacht niet zozeer gericht op kwalitatief kloppend en objectief onderzoek, maar in de praktijk is uw aandacht gericht op welke onderzoekers met welk type onderzoek laten zien dat u deze resultaten kunt halen. Iedere vorm van kritiek hierop vindt u lastig, omdat u graag een wit voetje wilt halen bij degene die u dat verzoek doet. Mochten uw burens om wat voor reden dan ook hun beklag bij u doen, dan wimpelt u dit af met de opmerking dat dit nu eenmaal moet.

Heldere afbakening: 'Een objectieve studie'. Hier maak ik me dus grote zorgen over. Hoe kunt en gaat u mij vertellen dat de studie objectief is.

Nadruk op NRD: Hier geeft u het zelf ook aan: DE NRD is een strategisch proces dat tijd vraagt om toe te lichten en te onderbouwen. Maar bij het eerste punt geeft u aan dat deze tijd beperkt is.

Ofwel om te onderzoeken of uw tuin geschikt is voor de gewenste productie, heeft u tijd nodig. Gezien de procedures en de verwachting van het op te leveren resultaat binnen een bepaalde termijn, heeft u amper de tijd. Hiermee neemt de druk op u toe om te leveren en daarmee op het vinden van onderzoekers die 'snel en in uw straatje' "objectieve" onderzoeksresultaten op kunnen leveren.

2.2. Communicatie

- Hans Achterhuis, filosoof en schrijver van het boek 'Met alle Geweld' in een artikel van NRC op 9 maart 2023: "Het min of meer intentioneel toebrengen of dreigen toe te brengen van schade aan mensen of objecten".

U wilt 'sterk inzetten' op communicatie. De vraag is met welke intentie u wilt communiceren. U schrijft dat u duidelijkheid en transparantie wilt bieden. Ik zou graag willen dat u daarbij uw intentie helder maakt (bent u er de aardappelen en prei te produceren en is alles eromheen voor u eigenlijk gedoe? Of bent u er om de procedure daadwerkelijk objectief te doorlopen, waarbij de uitkomst wel eens kan zijn dat u geen 200 kilo prei, maar slechts 50 kilo prei kan telen en dat uw tuin zich eigenlijk beter leent voor aardappelen en wortelen?) Dit heeft namelijk gevolgen voor de manier waarop u omgaat met communicatie en met inspraak.

- Hans Achterhuis, filosoof en schrijver van het boek 'Met alle Geweld' in een artikel van NRC op 9 maart 2023: "Het min of meer intentioneel toebrengen of dreigen toe te brengen van schade aan mensen of objecten".